

La humanitat

Any II : Núm. 167
Barcelona, 24 de maig de 1932

Redacció i Administració, Pelayo, 56 segon :-: Telèfons 16407 i 16408
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

L'Estatut de Catalunya ocupa el primer pla de la política nacional

El cap del Govern, senyor Azaña, que en la sessió parlamentària del divendres vinent interdirà en la discussió de la totalitat de l'Estatut de Catalunya

Una cosa divertida

Entre les moltes fulles que circulen per Madrid contra l'Estatut de Catalunya, n'hi ha una que és molt divertida. Diu així:

"Españoles!
KIR-KLAN es una Hermandad de españoles, dispuestos a luchar por la libertad de la Patria.

Venimos a recoger un estado de opinión que se va formando en muchos lugares de España. Ya no son sólo los castellanos, sino que andaluces, aragoneses, valencianos, vascos, gallegos, etc., sienten herida su dignidad de hombres libres al ver que los catalanes pretenden formar una casta privilegiada.

No se puede apartar de nuestra memoria lo que hicieron el 14 de abril, faltando descaradamente al pacto que ahora invocan. Pues bien, nosotros les vamos a dar República Catalana para siempre.

Somos republicanos, y nuestra organización no puede ser rival, pero sí independiente de la Masonería. Enemigos de la violencia, no recurriremos a ella mientras no se nos lleve a ese terreno.

No somos unitarios. No podemos confundir la unidad con la uniformidad. Pero sí queremos la unidad moral de España, como nexo indispensable entre los españoles.

KIR-KLAN está organizado en "clases", compuestos de Alumnos, Ayudantes y Cirujanos. Luego hay el Consejo Nacional, presidido por el Gran Occidente. Son nuestros símbolos el

triángulo, el bisturí y el número 11. Los hombres de KIR-KLAN nos hemos juramentado para impedir que prospere ese engendro de Estatuto Catalán. Entendemos que con él se agrava, en vez de quedar resuelta, la cuestión catalana.

KIR-KLAN formará una lista de todos aquellos diputados españoles que, haciendo traición a su patria, voten a favor del Estatuto.

KIR-KLAN ha nacido del convencimiento que tenemos de que si los españoles no imponen la separación, habrá problema catalán para rato. Y hay que demostrar ante el mundo que España no necesita de Cataluña; que somos los españoles los que nos separamos de ellos, y no a la inversa. Así se les quitarán las ganas de compararse con los cubanos y los irlandeses.

Nuestra Patria no debe ser eternamente un feudo de los fabricantes catalanes. Hay que apuntar directamente al bolsillo, que es donde duele.

Afirmamos solemnemente nuestro más decidido propósito de luchar sin descanso por la libertad de España. Ni con Estatuto ni sin él, no nos conviene que las cosas sigan así. Hay que decidirse, y cortar por lo sano.

¡Españoles! ¡Sepamos ser dignos de estos momentos históricos. ¡Unámonos todos contra el enemigo común!
¡Viva España libre!

Barcelona, 11 de mayo de 1932.

El Consejo Nacional de KIR-KLAN

¡Ciudadano! Guarda esta hoja, que pronto será un documento histórico."

EL DEBAT DE L'ESTATUT

El divendres intervindran els agraris

Madrid. — Preguntat el senyor Ortega i Gasset sobre el seu programa a desenrotllar en la nova intervenció en la discussió de l'Estatut català, ha dit que res no tenia decidit, ja que la seva intervenció dependrà dels discursos que es pronuncin.

També ha estat interrogat Martínez de Velasco sobre el projecte d'Estatut i ha contestat que el divendres vinent intervindrà en el debat.

La seva minoria és partidària d'una autonomia administrativa, però contrària a tota autonomia política.

Creu que la Justícia, l'Ordre públic i Finances no poden de cap manera ésser delegades a les regions autònomes, sinó que han d'ésser atribucions del poder central.

El senyor Saldaña creu que el problema català és fictici, i dedica un record a Cuba

Madrid. — A la Casa de Palència ha donat una conferència sobre el tema "Castella i Catalunya", el catedràtic Quintillà Saldaña.

Sostingué que el problema català és fictici i fou creat pels polítics catalans l'any 1800. Diu que Catalunya ha sabut col·locar al ministeri d'Hisenda un home, que si públicament no es va ocupar del problema català, en canvi va anar tres dies a Barcelona per tal d'elaborar amb l'Esquerra l'aprovació de l'Estatut.

Es refereix a l'anomenat avui idioma català que en 1800 només era que una cosa barbotejant, i acaba adreçant-se a Castella dient-li que se'n recordi de Cuba.

El senyor Royo Villanova, que parlà al Congrés, contra la totalitat de l'Estatut

ELS D'ACCION POPULAR

L'ex-ministre monàrquic Goicoechea enyora els temps en què el regionalisme era oïgat per una ordre de governació

Madrid. — A "Acción Popular", o sigui a l'edifici nou de "El Debate", ha donat la seva anunciada conferència sobre l'Estatut català, el senyor Antoni Goicoechea.

Fa història del regionalisme català i diu que algunes vegades fou oïgat per una ordre de Governació.

Lleguix després textos d'autors catalans per a provar la seva tesi, i al·ludeix els debats parlamentaris en els quals prengueren part Lerroux i Hurtado. Diu que aquest manifestà que l'ex-ministre d'Estat havia portat la bandera tricolor amb les barres catalanes i Lerroux contestava que no era bandera tricolor, sinó bicolor amb les quatre barres. Tots dos en el que convenien, era en què hi havia una injustícia, i ningú de la Cambra no hi va protestar.

Digué que don Antonio Maura, quan li van preguntar el catalans si empararia les seves llibertats, digué que tot allò que fos regionalisme moderat sí, però allò que fos desintegració de la pàtria, no.

Atacà durament l'Estatut i algunes coses fetes per l'actual règim. Fou molt aplaudit.

La descoberta d'Amèrica traslladada al mar Atlàntic l'activitat del comerç marítim europeu i paralitzà el comerç de la Mediterrània, fins llavors importantíssim.

Catalunya va experimentar en aquell moment històric, una doble pèrdua: la del mercat de la mar interior que va decaure progressivament i la del comerç amb les noves Índies que li va prohibir Isabel la Catòlica.

Així es produí l'ensorrada de la indústria catalana dels draps que era la nostra font de riquesa més activa en l'edat mitjana i, a seguit d'ella, amb la pèrdua de les energies econòmiques, esdevingué l'anihilació progressiva de la nostra personalitat nacional.

Amb el recobriment del nostre poder econòmic, Catalunya va sentir desvetllar-se el seu esperit nacional com quelcom íntimament vinculat al seu pervindre.

L'Estatut és l'expressió dintre l'ordre general de la República.

L'INSTINT POLITIC DEL SENYOR LERROUX

Guerra del Rio parla de la posició de la minoria radical davant l'Estatut

En un acte polític celebrat al "Círculo Republicano Federal", parlà el cap de la minoria radical al Parlament, senyor Guerra del Río. Del seu discurs, reproduïm els fragments que fan referència a l'Estatut de Catalunya.

Són els següents:

Avançà que les Corts, quan es discuteixi l'article, acordaran que l'Estatut sostingui i àdhuc dupliqui, els establiments d'Ensenyança de tota mena al seu càrrec, i que la Generalitat tindrà àmplia llibertat per a fer el mateix, tota vegada que la República no pot oposar-se a l'expansió cultural, i guí quin es vulgui l'idioma que serveixi de vehicle.

Es reconeixerà a Catalunya el seu Dret civil, estancat d'ençà del segle XIV; no així el social, penal i mercantil, que no poden ésser diferents a Catalunya i a la resta d'Espanya, recordant amb aquest motiu, que quan a Ginebra es tracta de legislar per al món en pes, no s'aniran ara a estrènyer aquestes legítimes aspiracions internacionals.

Les qüestions d'Hisenda potser siguin les que menys discussió ofereixin; cal comprendre que, significat autonomia, que és el que tindrà Catalunya, millora de serveis, és del tot just que pagui aquest luxe, ja que així ho desitja.

Els socialistes —continua dient el senyor Guerra del Río—, són contraris a l'Estatut, i si el senyor Lerroux hagués posat un top a les concessions, aquells naurien sortit dient: "Si Lerroux fa això, que cal que fem nosaltres?"

Contra aquesta maniobra ha anat el fi instint polític del senyor Lerroux.

Les Corts resoldran el plet de l'Estatut amb esperit republicà.

El Sr. Azaña espera que aquesta setmana acabi la discussió de la totalitat de l'Estatut i diu que parlà el divendres

Madrid. — El senyor Azaña, després d'assistir a la recepció del Calif del Marroc, s'ha traslladat al ministeri de la Guerra, on ha rebut els periodistes, als quals ha dit que hi havia tranquil·litat absoluta.

Després ha comentat l'última jornada parlamentària, mostrant-se encisat del patriotisme amb què havien procedit els oradors.

A preguntes dels periodistes, ha manifestat que esperava que aquesta setmana acabaria el debat de totalitat de l'Estatut Català i que quan els oradors acabin ell fixarà el criteri del Govern sobre aquest assumpte en un discurs que pronunciarà segurament divendres.

UNA CONFERENCIA

Ara resulta que eren els reis els que defensaven les nostres llibertats

Madrid. — A l'Ateneu ha donat la seva anunciada conferència el senyor Gregori Balparda, antic diputat liberal, amb el tema "La libertad local e individual en las regiones estatutadas".

El senyor Balparda ha defensat la tesi que ni la llibertat individual ni la local mai no foren defensades pel regionalisme, sinó, al contrari, pels reis, als quals recorregueren els pobles en contra dels seus feus i d'altres vegades per l'Estat.

Ha propugnat per un Estat unitari, el més extens possible, que garanteixi totes les llibertats.

EL SENYOR LLUHI I VALLESCA DONA UNA CONFERENCIA A MALAGA

La monarquia no podia resoldre el problema de Catalunya, perquè no comprenia la llibertat individual ni la col·lectiva

Màlaga. — Al Cinema Petit Palsals ha dissertat el diputat d'Esquerra de Catalunya senyor Lluhi sobre el tema "L'Estatut de Catalunya i la República".

El senyor Lluhi començà exposant els antecedents de l'Estatut i de les ansies autonòmiques de Catalunya, fo-

LLUHI I VALLESCA

namentant-les en el ressorgir literari i científic d'aquella regió, iniciant-se el moviment a mitjans del segle XIX. Digué que la monarquia no podia resoldre el problema perquè no comprenia la llibertat individual i molt menys podia comprendre la llibertat col·lectiva. Parlà després de l'Estatut i justificà les aspiracions de Catalunya, en relació amb la Justícia, les Obres públiques, l'ordre públic i la Hisenda. Posà de relleu els avantatges de la Universitat bilingüe amb càtedres dividides on els infants aprenguessin en castellà i en català. L'or-